

İnşaat sektöründe daralma sürüyor

Müteahhitler Birliği Başkanı Eren, 2009'da sektörün kamu yatırımları ve yurt dışı müteahhitlik hizmetleriyle canlandırılması gerektiğini ifade ederken, İntes Başkanı Koçoğlu ise, "Mali kriz nedeniyle özellikle orta kesime yönelik konut talebi durma noktasına geldi" dedi.

İnşaat sektöründe, 2005 ve 2006 yıllarında yakalanan yüzde 20'ler düzeyindeki büyüme hızı, 2008'in 3. çeyreğinde yüzde 4.3 küçüldü. Sektörün 9 aylık büyüme hızı da yüzde -1.1 oldu. Müteahhitler Birliği Başkanı Erdal Eren, A.A muhabirine yaptığı açıklamada, 2007'de başlayan "düşük tempolu büyümenin", 2008'de yerini negatif büyümeye bırakmak üzere olduğunu belirterek, ekonomi yönetiminin inşaat sektörü temsilcileriyle acilen bir "kriz toplantısı" yapması gerektiğini söyledi.

Küresel krizin atlatılmasında inşaat sektörünün ağırlıklı rol üstlenmesi gerektiğine inandıklarını kaydeden Eren, şöyle konuştu: "Toplam 2.3 milyar dolar kaynak tahsis edileceği belirtilen GAP, DAP ve KOP adlı bölgesel kalkınma projelerinin eylem planlarına uygun olarak gerçekleşip gerçekleşmeyeceği inşaat sektörünün 2009'daki büyüme performansını doğrudan etkileyecek çok önemli bir faktördür. Bu ve benzeri belirsizlikler nedeniyle 2009 için tutturulması gereken hedef olarak gördüğümüz yüzde 10'luk büyümenin ne ölçüde aşağı çekileceğini kestirmek bu aşamada mümkün değildir.

Dileğimiz, inşaat sektöründen ekonomiyi kısa sürede canlandırabilecek bir lokomotif olarak yararlanılmasıdır. Bunun yapılmaması halinde 2009'da sektörümüz için en iyimser tahmin veya temenni büyümek şöyle dursun, küçülme oranının yüzde 5'in altında kalması ve firmalarımızın bu kritik süreci en az hasarla atlatabilmeleri olacaktır."

'Kamu yatırımlarına ağırlık verilmeli'

Eren, 2009 yılı içinde yap-sat sektörünün kendi kendine canlanma imkanı görünmediğini ifade ederek, "Bu nedenle mutlaka kamu yatırımları ve yurtdışı müteahhitlik hizmetleri kanalıyla inşaat sektörünün canlandırılmasına ihtiyaç var" dedi.

Erdal Eren, bu çerçevede alınması gerektiğine inandığı önerileri şöyle sıraladı: "Karayolları ve Devlet Su İşleri (DSİ) yatırımları başta olmak üzere kamu altyapı yatırımlarında öngörülen ödenek artışları, herhangi kısıntı yapılmadan uygulamaya yan-

sıtılmalı. GAP, DAP ve KOP'ta eylem planlarına uygun yol alınması çok önemli.

- TOKİ'nin konut yatırımlarında, talep gerilemesinin de etkisiyle duraklama başladı. Bu yatırımların devamını sağlamak ve TOKİ'nin kaynaklarını güçlendirmek için kamu arazilerinin tahsisine dahil, gerekli önlemler alınmalı.

- Tüketici tedirginliğini bertaraf etmek üzere TOKİ'den konut satın alan vatandaşlara, geri ödeme gücüne düşmeleri halinde yaptıkları ödemelerin iade edilebileceğine dair devlet güvencesi verilmeli.

'Kamu bankaları teminat mektubu vermeli'

- Başta Ziraat Bankası olmak üzere, kamu bankaları yurtiçi ve yurtdışı inşaat projelerine teminat mektubu verme konusuna sıcak bakmıyor. Kamu bankalarının yönetimlerinin konuya sıcak bakmalarını sağlayacak düzenlemeler yapılmalı.

- Aynı çerçevede kamu bankalarının, müteahhitlik firmalarının yoğun iş yaptıkları Libya, Katar ve Cezayir gibi ülkelerde şube açmalı.

- Türk bankaları tarafından verilecek teminat mektuplarının, en azından geçici bir süre için banka kredi sınırlarının belirlenmesinde dikkate alınma karşılıkları minimuma indirilmeli.

- Geçmişte yaşanan sorunlar nedeniyle ülkeler, Türk bankalarının teminat mektuplarını kabul etmemeye başlamıştır. Sorunun çözümü ve Türk bankalarının yeniden yabancı ülkeler nezdinde itibar kazanmaları için özellikle yurtdışına verilen teminat mektuplarıyla ilgili ihtilafların çözümü için ihtisas mahkemeleri kurulmalı.

- Eximbank tarafından geçmiş dönemde başarıyla uygulanmış olan proje kredileri uygulaması yeniden, kapsamlı bir şekilde hayata geçirilmeli.

- Son dönemde global krize bağlı olarak

çeşitli ülkelerde müteahhitlik firmalarının alacaklarında gecikmeler yaşanıyor. Bu gecikmelerin yaratmakta olduğu sıkıntıların giderilebilmesi için başta Rusya Federasyonu olmak üzere, müteahhitlik firmalarına

yönelik köprü kredi uygulaması gerçekleştirilmeli.

- Eximbank'ın, Türk bankalarına ait teminat mektuplarının kabul edilmediği ülkelere dönük düzenlenmiş olduğu teminat mektubu kontr-garantisi uygulamasına işlerlik kazandırılması için yeniden gözden geçirilmeli ve gerekli değişiklikler yapılmalı.

- Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerine yönelik Eximbank aracılığıyla bir risk sigortası sistemi ivedilikle hayata geçirilmeli.

- Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde Türk işçisi çalıştırmanın önündeki zorluklar kaldırılmalı."

'Orta gelirlinin kredi kullanması zor'

Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES) Başkanı Şükrü Koçoğlu da A.A muhabirine açıklamasında, özel sektörün konut yapımlarının düştüğünü, fabrika ve benzeri yatırımların da azaldığını ifade ederek, kredi imkanlarındaki daralmanın etkisine dikkati çekti.

Küresel krizin olumsuz etkilerinin konut sektöründe derinden hissedildiğini dile getiren Koçoğlu, şöyle konuştu: "Konut sektörü 2 yıl önce malzeme fiyatlarındaki artıştan derin bir yara almıştı. Şimdi de mali kriz nedeniyle özellikle orta kesime yönelik konut talebi durma noktasına geldi. Konut kredi faizleri bu devrede önemli ölçüde art-

tı. Küresel mali kriz ortamında konut faiz oranlarının da bir süre düşmesi zor gözüküyor. Yüksek faiz ortamı ise zaten küçülme süreci içindeki konut sektöründeki yavaşlamayı derinleştirecektir. Konut kredi faiz oranları Eylül ayı verilerine göre 1.79 seviyelerine kadar yükselme gösterdi. Bu ortamda, orta gelirli bir tüketicinin kredi kullanması zor."

İnşaat sektörünün gelişimi

